

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 413/2021-63

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 8/2015 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. apríla 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 8/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd uložil okresnému súdu povinnosť konať bez zbytočných prietahov a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 7 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplývajú tieto skutkové okolnosti:

3. Sťažovateľ sa žalobou podanou na okresnom súde 14. januára 2015 domáhal uhradenia finančnej sumy 20 641,33 eur s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom č. k. 24 C 8/2015 zo 6. apríla 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) rozhodol o žalobe sťažovateľa tak, že žalovaný je povinný zaplatiť sťažovateľovi finančnú sumu 6 111,34 eur s príslušenstvom a nahradiť sťažovateľovi trovy konania. Okresný súd vo zvyšnej časti žalobu sťažovateľa zamietol.

4. Následne na základe odvolania sťažovateľa Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 3 Co 298/2016 z 26. októbra 2017 zrušil v poradí prvý výrok rozsudku okresného súdu vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania a vec v tejto časti vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V zostávajúcej časti krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v rámci svojej sťažnostnej argumentácie tvrdí, že okresný súd za tri roky od vrátenia veci na nové prejednanie a rozhodnutie nebol schopný vec sťažovateľa znovu prejednať a rozhodnúť, pričom podľa jeho názoru neexistovala žiadna objektívna prekážka, ktorá by bránila okresnému súdu rozhodnúť v primeranej lehote.

6. Sťažovateľ po podaní ústavnej sťažnosti zaslal ústavnému súdu celkovo jedenásť podaní označených ako doplnenie ústavnej sťažnosti, ktorými priebežne informoval ústavný súd o narastajúcej dĺžke napadnutého konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 47 charty postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

8. Ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti prípisom č. k. Rvp 847/2020 z 24. júna 2021 požiadal okresný súd o zaujatie stanoviska k ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Okresný súd vo svojom vyjadrení č. k. Spr. 3251/2021 z 8. júla 2021 predovšetkým uvádza, že 6. apríla 2018 sťažovateľ „*podal dovolanie a preto súd zrušil vytýčené pojednávanie na deň 11.04.2018.*“. Okresný súd následne zaslal 13. augusta 2018 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na vec sa vzťahujúci súdny spis, pričom najvyšší súd 31. júla 2019 „*uznesením dovolanie týkajúce sa potvrdzujúceho výroku druhoinštančného súdu odmietol.*“. Súdny spis bol okresnému súdu vrátený 10. septembra 2019 a následne zákonný sudca nariadil vo veci pojednávanie na 6. apríl 2020.

9. Okresný súd v závere svojho vyjadrenia poukázal na preventívne opatrenia prijaté predsedníčkou okresného súdu pred šírením vírusu SARS-CoV-2, ktoré trvali v období od 16. marca 2020 do 15. mája 2020. Následne okresný súd nariadil vo veci pojednávanie, ktorého termín určil na 23. september 2020, pričom na predmetnom pojednávaní právny zástupca sťažovateľa požiadal o prerušenie konania, na čo mu okresný súd určil 30-dňovú lehotu na podanie kvalifikovaného návrhu. Keďže zo strany sťažovateľa v súdom určenej lehote návrh na prerušenie konania podaný

nebol, okresný súd nariadil ďalší termín pojednávania na 25. január 2021 a následne na 12. apríl 2021, ktoré s poukazom na pretrvávajúcu nepriaznivú epidemiologickú situáciu boli zrušené. Nový termín pojednávania bol vo veci sťažovateľa nariadený na 20. september 2021.

10. V súvislosti s už uvedenými zisteniami ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

11. Ústavný súd s prihliadnutím na namietanú dĺžku konania, postup sťažovateľa v napadnutom konaní (nerešpektovanie okresným súdom určenej lehoty, ako aj podanie bezúspešného dovolania), ako aj na skutočnosť, že sťažovateľ netvrdí, že by vzhľadom na predmet konania šlo o privilegovaný typ konania v danej veci, neposúdil postup okresného súdu v namietanom období ako porušenie sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože v jeho priebehu nenastali také skutočnosti, ktoré by výrazne ovplyvňovali stav právnej neistoty sťažovateľa, prispeli k jeho výraznému spomaleniu a ktoré by zároveň bolo možné pripísať na vrub okresnému súdu.

12. Opierajúc sa o tieto závery vo vzťahu k námietkam sťažovateľa o porušení ním označených práv, ústavný súd konštatuje, že okresný súd v doterajšom priebehu napadnutého konania postupoval v zásade plynulo a bez výrazných období dlhodobej nečinnosti. Ústavný súd zároveň nespochybňuje, že okresný súd mohol v priebehu napadnutého konania postupovať aj efektívnejšie, napriek tomu zastáva názor, že sťažovateľom namietaný postup okresného súdu nedosahuje v tejto fáze ústavnoprávny rozmer, a tak nie je reálne predpokladať, aby po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné prijať záver o porušení obsahu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

13. Vo vzťahu k argumentácii okresného súdu v jeho vyjadrení ústavný súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že priebeh napadnutého konania tak, ako to tvrdí okresný súd, spadá čiastočne do obdobia vyhlásenia núdzového stavu od 16. marca 2020 a jeho neskorších rozšírení uzneseniami vlády Slovenskej republiky podľa čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19. Prijaté právne opatrenia a tiež celková spoločenská situácia v tomto období mali nepochybne vplyv na priebeh napadnutého konania, čo ústavný súd tiež zohľadnil pri vyhodnocovaní opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Z celkového priebehu konania je však nepochybne zrejmé, že okresný súd bez ohľadu na už uvedené nespôsobil svojou nečinnosťou zbytočné priet'ahy v napadnutom konaní, ktoré by v prevažnej miere spadali do obdobia pred 16. marcom 2020.

14. Z uvedeného dôvodu ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu čl. 47 charty postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

15. Podľa § 42 ods. 1 zákona o ústavnom súde podanie, ktorým sa začína konanie pred ústavným súdom, je návrhom na začatie konania.

16. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

17. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

18. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať

- a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody,
- b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody,
- c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí,
- d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

19. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti konštatuje, že napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený advokátskou kanceláriou, táto v časti namietaného porušenia čl. 47 charty nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

20. Sťažovateľ sa v časti petitu ústavnej sťažnosti síce domáha vyslovenia porušenia čl. 47 charty postupom okresného súdu v napadnutom konaní, avšak bez slovného pomenovania práv, ktorých porušenie namieta. Vzhľadom na to, že ustanovenia charty uvedené v čl. 47 v sebe zahŕňajú viacero práv, napr. právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom, právo na verejné a spravodlivé prerokovanie vecí, právo na prerokovanie vecí v primeranej lehote, právo na nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom a pod., pre ústavný súd kvôli neurčitosti petitu v tejto časti nie je poznateľné, vyslovenia porušenia ktorého/ktorých z týchto práv sa sťažovateľ domáha. Navyše vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 47 charty absentuje aj akékoľvek odôvodnenie ústavnej sťažnosti, a to vo vzťahu k rozsahu jeho pôsobnosti vymedzenému v čl. 51 ods. 1 charty, keďže z obsahu ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by okresný súd v napadnutom konaní vykonával únieové právo resp. konal v jeho rozsahu, a teda že by v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) skutkový stav veci

prejednávanej okresným súdom v napadnutom konaní súvisel s úniovým právom (porovnaj napr. uznesenie Súdneho dvora z 12. novembra 2010 vo veci C – 330/10, Krasimir Asparuchov Estov a i. proti Ministerski sävet na Republika Bälgarija).

21. Uvedené nedostatky ústavnej s'ťažnosti v tejto časti bránia jej meritórnemu preskúmaniu.

22. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou. A tak ústavný súd nie je povinný nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania s'ťažovateľa z úradnej povinnosti odstraňovať. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýkalo iba formálnych náležitostí, ale obsahových náležitostí (neurčitý či nezrozumiteľný petit, absencia akéhokoľvek odôvodnenia v tejto časti), ústavný súd nevyzýval s'ťažovateľa na odstránenie nedostatkov tejto ústavnej s'ťažnosti a ústavnú s'ťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

23. Keďže ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu